

HỌC BÁC

“VIỆC GÌ CÓ LỢI CHO DÂN PHẢI HẾT SỨC LÀM...”

GẶP GỠ NHỮNG NGƯỜI LUÔN SẴN SÀNG LÀM F1 DIỆP CHI

Chúng tôi vỡ ra rằng, có những điều tưởng như vô lý lại vô cùng hợp lý khi gặp gỡ các điều dưỡng, bác sỹ Bệnh viện Bệnh nhiệt đới Trung ương (sau đây viết tắt là BVBND). Khi đại dịch COVID-19 hoành hành, mọi người hạn chế đến nơi đông người, học sinh – sinh viên nghỉ học, cuộc sống thường ngày như chậm lại thì ở một nơi khác, cuộc sống lại “động” hơn bao giờ hết. Ở đó, những điều dưỡng, bác sỹ hằng ngày khoác chiếc áo blouse trắng luôn túc trực, bất kì tình huống nào cũng sẵn sàng tiếp nhận cách ly và chăm sóc người nghi nhiễm. Đối mặt với khả năng lây nhiễm cao nhất khi làm việc ở tuyến đầu ngăn chặn, đẩy lùi dịch bệnh COVID-19, nhưng hơn lúc nào hết cán bộ, điều dưỡng, bác sỹ BVBND càng thấm thía và tận tụy thực hiện lời dạy của Bác Hồ: Chính phủ phó thác cho các cô, các chú việc chữa bệnh và giữ sức khỏe cho đồng bào. Đó là một nhiệm vụ rất vẻ vang.

Kích hoạt

Ngay khi có những thông tin đầu tiên về dịch bệnh ở Vũ Hán (Trung Quốc), BVBND bắt đầu thành lập những nhóm theo dõi thông tin về diễn biến dịch bệnh. Trước Tết Nguyên đán Canh Tý 2020 khoảng 1 tuần, nhận định dịch bệnh có thể vào Việt Nam, Ban Lãnh đạo của BVBND đưa ra quy định: Toàn thể nhân viên y tế khi được triệu tập phải có mặt ngay trong vòng 2 tiếng, không đi xa khỏi bệnh viện quá bán kính 50km.

Đúng như dự đoán, ngày 23-1-2020 (tức 29 Tết), Việt Nam ghi nhận ca mắc COVID-19 đầu tiên. Sau đó, BVBND bắt đầu tiếp nhận những ca nghi nhiễm, đánh dấu một cái Tết xa nhà đầy áp lực căng thẳng của cán bộ, điều dưỡng, bác sỹ BVBND. Cả hệ thống bệnh viện được kích hoạt, chuẩn bị sẵn sàng để đối mặt với dịch bệnh có thể bùng phát bất kỳ lúc nào. Bệnh viện đã thành lập Ban Chỉ đạo phòng, chống dịch bệnh, các đội cấp cứu ngoại viện; xây dựng và triển khai các kịch bản ứng phó. Cán bộ, nhân viên hồi hải chuẩn bị cơ sở vật chất, con người, thực hành đào tạo, hỗ trợ tuyến dưới, chuẩn bị sẵn sàng chỗ ăn, ở cho người cách ly, nhân viên y tế. Bệnh viện đã chuyển toàn bộ bệnh nhân thông thường sang cơ sở 1 ở đường Giải Phóng, dành toàn bộ cơ sở 2 ở Kim Chung (Đông Anh) cho việc thu dung, cách ly, điều trị bệnh nhân nghi nhiễm COVID-19. Tại cơ sở 2, bệnh viện tổ chức 3 vòng: Vòng lõi, vòng đệm và vòng ngoài để điều trị bệnh nhân dương tính nặng, bệnh nhân dương tính có tổn thương phổi, bệnh nhân dương tính, bệnh nhân nghi nhiễm nhằm hạn chế tối đa việc lây

nh nhiễm chéo. Nhân viên bệnh viện thường xuyên được xét nghiệm sàng lọc, đặc biệt là nhân viên tại Khoa Cấp cứu, Khoa Hồi sức tích cực do thường xuyên phải làm các thủ thuật, điều trị, chăm sóc đặc biệt cho bệnh nhân nhiễm COVID-19 nặng để kịp thời phát hiện, xử lý những trường hợp có khả năng lây nhiễm, bảo đảm an toàn cho cán bộ, nhân viên y tế.

Khi mắc COVID-19 đầu tiên nhập viện, toàn bộ lãnh đạo, nhân viên và người lao động tự nguyện ở lại bệnh viện sẵn sàng phục vụ người bệnh, người cách ly, bảo đảm hạn chế lây nhiễm từ môi trường bệnh viện ra cộng đồng và ngược lại. Không có tét! Việc thực hiện điễm danh hằng đêm bắt đầu. Mỗi ngày, tình trạng sức khỏe của nhân viên y tế trong mỗi khoa đều được theo dõi sát sao, những nhân viên y tế tiếp xúc với bệnh nhân đều được ghi lại để theo dõi. Những trường hợp nghi nhiễm từ các bệnh viện khác liên tục được chuyển về, mỗi ngày bệnh viện phải tiếp nhận từ 30 đến 40 ca bệnh. Tại khoa Cấp cứu các điều dưỡng, bác sĩ căng mình đón bệnh nhân nghi nhiễm COVID-19 cần cách ly và điều trị. Ở Khoa Nhiễm khuẩn tổng hợp (cơ sở 2) có gần 40 bệnh nhân mắc COVID-19, số lượng bệnh nhân nhiều nên đội ngũ điều dưỡng, bác sĩ trong khoa phải chia làm 2 tốp, mỗi tốp làm 14 ngày rồi lại nghỉ để tự cách ly, hết thời gian cách ly lại tiếp tục “chiến đấu”

Việc khó... có nản lòng?

Là một bệnh viện chủ công trên tuyến đầu điều trị bệnh nhân nhiễm COVID-19, giai đoạn đầu, BVBNĐ đã tiếp nhận và điều trị hơn 50% tổng số bệnh nhân dương tính với SARS-CoV-2 của cả nước, trong đó có bệnh nhân người nước ngoài, bệnh nhân nặng, nguy kịch. Ngoài việc điều trị cho bệnh nhân nhiễm COVID-19, bệnh viện đã tiếp nhận cách ly và theo dõi y tế hàng nghìn trường hợp nghi nhiễm, trong đó có những người từ vùng dịch Vũ Hán; khám sàng lọc cho hơn 2.000 lượt người nghi nhiễm. COVID-19 là chủng vi rút mới, có cơ chế bệnh sinh khác so với những loại vi rút trước đây. Nó thích ứng với từng người bệnh nên diễn biến bệnh phức tạp và chưa có thuốc điều trị đặc hiệu. PGS, TS. Phạm Ngọc Thạch, Giám đốc BVBNĐ khẳng định: Việc phòng, chống dịch bệnh, điều trị cho bệnh nhân rất khó khăn, phức tạp, vừa điều trị, vừa tìm phác đồ phù hợp, đòi hỏi phải có sự quyết tâm, đồng lòng cao của toàn thể nhân viên y tế. Các điều dưỡng, bác sĩ hằng ngày tiếp xúc với bệnh nhân, người nghi nhiễm nên nguy cơ lây nhiễm cao. Các phương tiện bảo hộ hiện đại đến đâu cũng không tránh khỏi những rủi ro nghề nghiệp. Bác sĩ Nguyễn Trung Cấp, Trưởng khoa Cấp cứu khẳng định: Cán bộ, nhân viên, điều dưỡng, bác sĩ của bệnh viện đã từng tham gia các đợt phòng, chống nhiều bệnh truyền nhiễm nguy hiểm trước đó như SARS, MER-CoV...nhưng vẫn không khỏi lo lắng và băn khoăn khi đối mặt với dịch bệnh mới. Không khí khẩn trương, căng thẳng hiện rõ trên từng gương mặt, bước chân. Dịch bệnh mới xuất hiện,

lại là bệnh truyền nhiễm nên không ai có thể lường hết mức độ nguy hiểm của nó. Bước vào phòng bệnh nhân là có thể đối mặt với nguy cơ bị lây nhiễm bất kỳ lúc nào nhưng ai cũng sẵn sàng tư thế đứng vững ở tuyến đầu chống dịch, bởi đây là nghề nghiệp, công việc chúng tôi đã lựa chọn. Vượt lên tất cả là an toàn cho bệnh nhân.

Nói về quá trình điều trị cho các bệnh nhân COVID-19, bác sĩ Đỗ Thị Phương Mai chia sẻ: Thực sự rất khó khăn! Chúng tôi phải đọc rất nhiều tài liệu của nước ngoài, tham khảo những phác đồ điều trị họ đã sử dụng, cùng với hội đồng chuyên môn lựa chọn những phác đồ phù hợp cho bệnh nhân. Trong quá trình điều trị, luôn có những diễn biến bất thường, như xét nghiệm Real Time PCR cho kết quả âm tính sau đó lại chuyển sang dương tính, hay bệnh nhân gặp các tác dụng phụ của thuốc. Những lúc như vậy, các bác sĩ luôn trăn trở tìm loại thuốc và liều lượng thích hợp nhất. Nếu giai đoạn 1 chủ yếu là người trẻ thì giai đoạn 2 có nhiều bệnh nhân tuổi cao, có bệnh nền (huyết áp cao, đái tháo đường, suy thận, suy giảm miễn dịch...) nên diễn biến khó lường.

Tấm lòng nhân ái “yêu mọi kiếp người” của Bác đã thấm sâu vào mỗi cán bộ, nhân viên bệnh viện. Khắc ghi và nhớ lời Bác Hồ dạy, “Lương y phải như từ mẫu”, các điều dưỡng, bác sĩ BVBND đã dành tâm trí, sức lực và thời gian để cứu chữa, chăm sóc tốt nhất cho bệnh nhân từ bữa ăn, giấc ngủ đến thăm khám, điều trị. Cán bộ, bác sĩ, điều dưỡng thay phiên nhau xuống tận phòng cách ly hoặc trò chuyện với bệnh nhân qua bộ đàm để động viên, giúp họ không thấy cô đơn, bớt lo lắng về tình trạng bệnh. “Họ không chỉ là bác sĩ, họ còn là chiến sĩ, là những người anh hùng trong cuộc chiến đẩy lùi dịch bệnh”- Lời tâm sự thấm thía của người dân, thân nhân người bệnh là minh chứng rõ nhất về sự nỗ lực, dấn thân và hy sinh của các nhân viên y tế trên tuyến đầu chống dịch.

Khi “cuộc chiến” chống COVID-19 bước vào giai đoạn mới với nhiều cam go và thử thách, hai nhân viên y tế đầu tiên bị lây nhiễm. Áp lực đối với cán bộ, điều dưỡng, bác sĩ bệnh viện càng lớn hơn. Lằn ranh giữa an toàn của bản thân, gia đình và sự hiểm nguy mong manh hơn bao giờ hết. Tuy nhiên, không vì thế cán bộ, công nhân viên bệnh viện nhụt chí. Ngược lại, mỗi người lại hun đúc ý chí cao hơn, quyết tâm hơn, vừa rà soát lại toàn bộ quy trình, kỹ thuật, trang thiết bị phòng hộ, vừa tìm tòi, sáng tạo những kỹ thuật, phương pháp mới để khắc phục những hạn chế của trang thiết bị. BVBND đã có sáng kiến dùng thêm mũ chụp có ống ô xy lọc khí để bảo vệ khi thực hiện các kỹ thuật chăm sóc đặc biệt cho bệnh nhân. Bác sĩ Nguyễn Trung Cấp chia sẻ: Áp lực công việc lớn là vậy nhưng không ai nản chí, ai cũng đi làm đều đặn, không bỏ ca, không nhờ ai làm hộ.

Khoa hồi sức tích cực điều trị 5 bệnh nhân nặng. Việc điều trị, chăm sóc những bệnh nhân này vô cùng khó khăn. Làm thế nào để cứu chữa cho các bệnh nhân là điều mà các bác sĩ luôn trăn trở hàng ngày... Còn nhớ, trong số 5 bệnh nhân nguy kịch, bệnh nhân số 19 (64 tuổi) với tiền sử rối loạn tiền đình, rối loạn đông máu, tắc nghẽn vi mạch, là bệnh nhân đầu tiên phải đặt ECMO (kỹ thuật tim, phổi nhân tạo – kỹ thuật hồi sức đặc biệt). Có đêm, bệnh nhân 3 lần ngừng tuần hoàn, ngừng tim phải cấp cứu, tưởng như không còn hy vọng cứu chữa hoặc cứu được thì di chứng rất nặng do tổn thương não. Có lần bệnh nhân ngừng tuần hoàn trong 40 phút, việc cấp cứu thật sự khủng khiếp. Ê kíp ép tim lúc đó có 8 người gồm 4 bác sĩ và 4 điều dưỡng, thay nhau thực hiện. Thông thường 1 phút sẽ phải ép tim 120 lần. Với người khỏe, nếu thực hiện khoảng 1 phút tay đã rã rời. Nếu tay ép lỏng hoặc ép không đúng kỹ thuật sẽ không bảo đảm được tuần hoàn cho bệnh nhân. Bác sĩ Đồng Phú Khiêm xúc động nhớ lại: Thực hiện ép tim được khoảng 30 phút, bệnh nhân vẫn không có dấu hiệu khả quan, mọi người đã nghĩ sẽ phải buông tay. Tranh thủ từng giây, từng phút để cấp cứu bệnh nhân cùng với chuyên môn, nghiệp vụ cao của ê kíp, cuối cùng bệnh nhân đã được cứu sống, dần hồi phục, khỏi bệnh. Thêm một lần nữa, các bác sĩ, điều dưỡng lại thở phào sau những phút nỗ lực đến nghẹt thở. Có thể nói, mỗi ca bệnh được cứu sống, phục hồi là một kỳ tích của y học, niềm tự hào của nhân viên y tế nói riêng và của Ngành Y tế Việt Nam nói chung.

Ăn tranh thủ, ngủ khẩn trương

Bác sĩ Trần Thị Hải Ninh, Trưởng khoa Nội Tổng hợp cho biết: Trong đợt dịch lần 1, gần một tháng rưỡi tôi hoàn toàn ở lại bệnh viện, có đồng nghiệp còn ở đây lâu hơn. Họ luôn là các F1 nên phải “cắm trại” để bảo đảm an toàn cho người thân, hàng xóm... Những “người lính áo trắng” cứ vậy nhanh chóng thích ứng với nhịp sống ăn tranh thủ, ngủ khẩn trương.

Bước vào đợt dịch lần 2, số lượng bệnh nhân tăng nhanh và bệnh cảnh lâm sàng nặng hơn, các nhân viên y tế phải làm việc với cường độ cao gấp nhiều lần. Bác sĩ Đồng Phú Khiêm, người đã cùng gần 20 đồng nghiệp điều trị cho 5 bệnh nhân nặng nhất tâm sự: Ít khi chúng tôi được ngủ một giấc dài từ 3 đến 4 giờ, có chút thời gian nghỉ lại tranh thủ tìm tài liệu, hoặc quanh quẩn ở khu bệnh nhân. Đến mức có người bị ám ảnh bởi tiếng máy thở, tiếng báo động, nghe tiếng máy là bật dậy. Đôi lúc có cảm giác không phân biệt được thời gian theo guồng quay công việc. Nhiều hôm nửa đêm, kíp trực vừa chợp mắt, nhận cuộc gọi khẩn cấp lại bật dậy họp bàn xử lý tình huống.

Có lúc các điều dưỡng, bác sĩ phải đối mặt với tình huống thiếu thốn vật dụng bảo hộ, khẩu trang y tế hay vô vàn khó khăn khác ngoài áp lực về chuyên môn. Trong quá trình tiếp nhận và áp dụng biện pháp cách ly đối với các bệnh nhân nghi nhiễm, một số trường hợp

không hợp tác, thậm chí có người chống đối, lăng mạ nhân viên y tế. Công việc bận rộn và căng thẳng, mọi thứ như những đợt sóng lớp sau xô lên lớp trước, tiếp nối nhau bất tận. Những công việc bận rộn đó buộc phải thực hiện trong bộ đồ bảo hộ kín mít hàng giờ, trong hoàn cảnh bình thường khó có thể chịu đựng được. Những bữa cơm ăn vội, những giấc ngủ gục bên bàn làm việc không còn hiếm gặp trong những ngày chống dịch. Điều dưỡng Trần Thị Thanh chia sẻ: Quá trình chăm sóc bệnh nhân có một số ca bệnh nặng, nguy kịch nên phải theo dõi sát sao, có ca đứng liên tục mấy tiếng đồng hồ để làm kỹ thuật, hỗ trợ kỹ thuật cao cho bác sỹ. Có lúc tôi gần như bị ảo tưởng, chỉ một cơn ho, hắt hơi... tôi cũng nghi ngờ chính mình đã nhiễm bệnh, lại đứng bật dậy đi cặp nhiệt độ. Cảm giác “ngây ngáy sốt” ngày nào cũng “đến”. Căng thẳng vô cùng. Tuy vất vả nhưng mỗi khi một ca nhiễm khỏi bệnh thì niềm vui khôn xiết. Ánh mắt hạnh phúc và biết ơn của mỗi bệnh nhân tỉnh dậy sau những ngày hôn mê chính là động lực để các y bác sỹ, điều dưỡng BVBND thêm tin yêu và gắn bó với nghề.

Gắn bó bao nhiêu năm trong nghề nhưng có lẽ cuộc chiến chống COVID-19 để lại nhiều cảm xúc và kỷ niệm nhất đối với mỗi nhân viên y tế BVBND. Đó là cảm xúc vỡ òa khi cứu sống bệnh nhân diễn biến nặng được cả nước quan tâm theo dõi; là phút giây những người làm bố, làm mẹ dồn nén bao cảm xúc nhớ thương nhưng chỉ dám đứng nhìn con ở công bệnh viện trong chốc lát; là những trăn trở của Lãnh đạo Bệnh viện khi có trường hợp cả hai vợ chồng đều là điều dưỡng, cùng làm việc tại bệnh viện nhưng hai con nhỏ chưa thể gửi về quê; đó là cảm giác xót xa khi có những đồng nghiệp bị chủ nhà trọ không cho thuê nữa vì sợ lây nhiễm bệnh; là tinh thần đoàn kết sẻ chia công việc, không ai phàn nàn, sẵn sàng xung phong nhận nhiệm vụ dù biết nguy hiểm cận kề...

Chỗ có dịch bệnh là nơi mọi người chạy đi, nhân viên y tế chạy đến. Hai bác sỹ của bệnh viện đã bị lây nhiễm khi thực hiện việc đặt nội khí quản cho bệnh nhân nặng đầu tiên mới thấy áp lực và căng thẳng của các nhân viên y tế nơi tuyến đầu chống dịch. Nhưng cán bộ và nhân viên y tế BVBND luôn xác định rõ vai trò, nhiệm vụ của “người chiến sỹ áo trắng”. Từ chuyến bay đưa 30 công dân Việt Nam từ tâm dịch Vũ Hán về nước khi dịch bệnh mới bùng phát, đến chuyến bay đặc biệt đón 219 công dân từ Ghi-nê Xích Đạo, hay sẵn sàng vào trợ giúp Đà Nẵng chống dịch... cán bộ, nhân viên y tế BVBND luôn ở tư thế sẵn sàng, không ngại làm F1 để bảo vệ sức khỏe và tính mạng của nhân dân. Bởi với họ, học và làm theo Bác Hồ một cách có hiệu quả nhất chính là hoàn thành nhiệm vụ của mình, xứng đáng với lương tâm, trách nhiệm khi khoác lên mình chiếc áo blouse trắng.

Thay lời kết

Những chiến sỹ nơi tuyến đầu chống “giặc COVID-19” đã dũng cảm vượt qua mọi khó khăn, nỗ lực chiến đấu không sợ hy sinh để bảo vệ sức khỏe, tính mạng của nhân dân. Họ là những nhà khoa học, những người lính “bộ đội Cụ Hồ”, là những bác sỹ, điều dưỡng, nhân viên y tế... luôn không quên nghĩa vụ và trách nhiệm với Tổ quốc. Họ chỉ là số ít trong hàng triệu người con đất Việt vẫn đang từng ngày, từng giờ dần thân vào hiểm nguy trong cuộc chiến COVID-19 mà chúng tôi chưa có điều kiện kể hết. Nhưng họ đại diện cho bản lĩnh và trí tuệ của dân tộc Việt Nam anh hùng. Không ai nhận thành tích cho riêng mình, mỗi cá nhân được vinh danh đều khẳng định kết quả có được là nỗ lực của cả tập thể.

Ở một đất nước còn nhiều khó khăn nhưng Chính phủ chấp nhận thiệt hại về kinh tế để lấy sức khỏe và an toàn tính mạng của người dân. Ở đó có những cá nhân và tập thể luôn cố gắng học và làm theo Bác từ những việc nhỏ, bình dị mà cao quý, nỗ lực vun đắp những giá trị tốt đẹp, tạo sự lan tỏa, khơi dậy tinh thần bất khuất của dân tộc. Họ là những người luôn sẵn sàng “việc gì có lợi cho dân phải hết sức làm”, tiếp tục xây thêm những viên gạch trên nền móng của một dân tộc nhân nghĩa, thủy chung. Điều đó đã lý giải vì sao người dân Việt Nam tin tưởng, đồng lòng, ủng hộ và tự giác tham gia phòng, chống dịch. Diễn biến dịch bệnh ngày càng phức tạp, cuộc chiến trên “mặt trận không tiếng súng” này còn có thể lâu dài, đầy chông gai, gian khó, các chiến sỹ tuyến đầu chống dịch vẫn còn phải đối mặt với những hiểm nguy, gian khổ, hy sinh thầm lặng để đẩy lùi dịch bệnh. Với sự chỉ đạo quyết liệt, kịp thời của Trung ương Đảng, Chính phủ, sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị và toàn dân, đặc biệt là sự hy sinh của các chiến sỹ nơi tuyến đầu – những người luôn biết đặt lợi ích của Nhân dân, Tổ quốc lên trên hết, trước hết, chúng ta vững tin Việt Nam sẽ chiến thắng trong trận này!

Bài học cần rút ra để áp dụng vào công việc:

.....

.....

.....